

Rælingen kirkelige fellesråds hørings svar» Kirkeordning i Den norske kirke»

Vedtatt i sak 035/18

Fellesrådet bygger i hovedtrekk sin høringsuttalelse på KA's tilsvarende uttalelse av 20.09.2018 og kommenterer de endringsforslagene vi mener er relevante for oss.

Fellesrådet støtter Kirkerådets anbefaling om at hovedtrekkene i dagens ansvars- og oppgavefordeling midlertidig føres videre.

Ettersom den endelige utformingen av ny trossamfunnslov ikke foreligger, mener vi at det gjenstår viktige rettslige avklaringer på hvilke bestemmelser som vil høre til i ny lovgivning om Den norske kirke i en ny trossamfunnslov, og hva som vil inngå i en kirkeordning fastsatt av Kirkemøtet.

Fellesrådet legger som en forutsetning for høringsuttalelsen at et fellesorgan for soknene/kirkelig fellesråd får videreført nødvendig rettslig handleevne til fortsatt å kunne opptre som ansvarlig arbeidsgiver, kirkebyggforvalter og gravplassmyndighet i ny lov. Fellesrådet henstiller til Kirkerådet å legge til grunn tilsvarende forutsetning i sitt videre arbeid.

Fellesrådet ser at høringsutkastet også inneholder forslag om enkelte endringer av gjeldende kirkeordning. Det foreslås innført et helt nytt grunnlagskapittel (kap.1) med flere nye bestemmelser sammenlignet med dagens kirkeordning. I tillegg er det foreslått flere prinsipielle endringer og tillegg i noen eksisterende bestemmelser.

Prinsippet om demokratisk forankring av det kirkelige styringsansvar har representert en bærebjelke i utviklingen av dagens kirkeordning. Demokrati som verdi og prinsipp er dessuten viktig i et større samfunnsmessig perspektiv for fristillingen av Den norske kirke i 2008. Demokrati er fortsatt en uttalt forutsetning for tildeling av statlige midler til Den norske kirke. Bestemmelser som vil kunne tolkes som en svekkelse av det kirkelige demokrati, vil derfor både representere en kursendring når det gjelder Den norske kirkes nåværende styringsform og utgjøre en risiko i forhold til samfunnsmessig legitimitet i lokalsamfunnet.

Kapittel 1. Den norske kirkes grunnlag

Fellesrådet er positive til forslaget om at kirkeordningen har innledende bestemmelser av grunnleggende karakter. Følgende bestemmelser hører etter vår mening naturlig hjemme i et grunnlagskapittel og er viktige:

- a. om kirkens læregrunnlag i § 1.
- b. Bestemmelser som uttrykker Den norske kirkes oppdrag og dens karakter av å være folkekirke. Vi foreslår at dagens formålsbestemmelse i kirkelovens § 1 blir videreført:

«Formålet med kirkeordningen er å legge forholdene til rette for et aktivt engasjement og en stadig fornyelse av den evangelisk-lutherske folkekirke.»

Dette vil både bidra til kontinuitet samtidig som den gir uttrykk for det overordnede formål med en kirkeordning for Den norske kirke som folkekirke. Utformingen av § 4 bør gjennomgå med sikte på å få fram en tydeligere beskrivelse av kirkens kjennetegn som folkekirke. Vi savner bl.a. at kirkens samfunns- og kulturoppdrag kommer tydeligere fram, og at det anerkjennes at kirkens oppdrag også ivaretas ved at soknets organer samarbeider med frivillige organisasjoner og andre lokale aktører.

c. Bestemmelser som fastslår at Den norske kirke skal være demokratisk organisert.

Dette er nedfelt i § 6, men kirkeordningen som helhet bør gi sterkere vekt av dette. I § 5 nevnes eksempelvis ikke de demokratisk valgte kirkelige styringsorganer i omtalen av hvem som har ansvar for å ivareta kirkens oppdrag. Det er ikke naturlig å innfortolke de kirkelige styringsorganer i begrepet «frivillige». Når de vigslede stillingskategorier samtidig så tydelig fremheves, bidrar paragrafen som helhet indirekte til å svekke de demokratisk valgte styringsorganers kirkelige legitimitet.

Fellesrådet er uenig i en utvikling som vil kunne medføre svekket handlingsrom for kirkens valgte demokratiske organer. Vi foreslår derfor at § 5 utgår i sin nåværende form fra kirkeordningen og at § 6, siste ledd gis ny utforming:

«Styring og ledelse av Den norske kirke bygger på demokratiske prinsipper og skal på alle nivåer være forankret i demokratisk valgte styringsorganer. Valgte styringsorganer med personal- og forvaltningsansvar skal ha en daglig leder som står ansvarlig overfor disse.

Hvert sokn skal være sikret en ordnet tjeneste med Ord og sakrament (prestetjeneste) og står under tilsyn av biskopen i det bispedømmet soknet hører til. Prestetjenesten er representert i de valgte styringsorganer etter nærmere regler fastsatt av Kirkemøtet.»

Kapittel 2. Kirkelig inndeling, kirkens organer, medlemskap, kirkelig registre og kirkelig stemmerett

§ 11 Tilhørighet og medlemskap-kirkebokføring

Bare personer som er døpt ved kristen dåp og som er bosatt i riket eller er norsk statsborger bosatt i utlandet kan være medlem av Den norske kirke.

I fjerde ledd om inn- og utmelding er dagens bestemmelse endret fra «kirkebokføreren på bostedet» til «prest med ansvar for inn- og utmeldinger i vedkommende sokn». Dagens ordning innebærer at det er kirkelig fellesråd som er behandlingsansvarlig for lokalt medlemsregister, og rollen som kirkebokfører er betydelig endret i forhold til tidligere. Det synes unødig at kirkeordningen skal regelfeste at rollen som kirkebokfører skal være avgrenset til en bestemt stillingskategori. Dagens bestemmelse kan derfor videreføres i kirkeordningen.

Kapittel 3. Virksomheten i soknet. Soknets organer og deres oppgavefordeling m-m

§ 15 Soknets organer

Rælingen kirkelige fellesråd slutter seg til §15 i utkast til kirkeordning for Den norske kirke.

§ 25 Kirkelig fellesråd og om overføring av partsansvar

Fellesrådet støtter at gjeldende oppgavefordeling mellom menighetsråd og kirkelig fellesråd blir videreført.

Fellesrådet mener at det vil være vesentlig å sikre at et fellesorgan for soknene våre og som er tillagt arbeidsgiveransvar, har slik myndighet. Muligheten for å finne en tilfredsstillende løsning på dette spørsmålet henger dermed nært sammen med den endelige avklaring på spørsmålet om fortsatt av kirkelig fellesråd.

Kapittel 4. Kirkebygg

§ 28 Forvaltningen av kirkene og begrensning av rådighet

Soknets eierskap til kirkene innebærer i utgangspunktet en full eierrådighet over kirkebyggene. Forslaget til første ledd i denne bestemmelsen åpner samtidig for at kirken nasjonalt kan endre vesentlige rammer for soknets forvaltningsansvar av egne kirker.

Etter vår mening er formuleringen i første ledd i § 28 ubeskyttet og bør gjennomgås nærmere. Forholdet mellom soknets alminnelige eierrådighet og Kirkemøtets mulighet til å regulere forvaltningen av kirkene må forutsette at en legger til grunn at soknets forvaltningsansvar og eierrådighet fastholdes. Det er behov for ytterligere klargjøring av hva som er grensene for Kirkemøtes myndighetsutøvelse overfor soknene på dette området. Dette bør klargjøres før Kirkemøtet vedtar kirkeordningen.

Kapittel 5. Regionale og sentrale organer

§ 36 Kirkemøtet

Fellesrådet støtter at Kirkemøtet gjennom trossamfunnsloven tydelig blir definert som Den norske kirkes øverste representative organ. Kirkemøtet må i framtiden kunne utføre sine oppgaver med trygghet for at egen rettslig og kirkelig legitimitet er ivarettatt.

§ 39 Bispemøtet

Fellesrådet mener at formålsbestemmelsene om Bispemøtet i kirkeordningens § 39 bør bli uendret slik bestemmelsen i dag lyder i Kirkelovens § 26.

